

POHJOIS-SAVON
PELASTUSLAITOS

Öljyntorjunta Pohjois-Savon pelastuslaitoksella Leppävirran Rotaryt 27.9.2022

Paavo Tiitta
Pelastuspäällikkö
Pohjois-Savon pelastuslaitos
paavo.tiitta@kuopio.fi
044 7188102

Turvallinen Pohjois-Savo

POHJOIS-SAVON PELASTUSLAITOS

- **Pohjois-Savon öljyntorjuntasuunnitelma**
 - Hyväksytään ELY:ssä 3 v välein, viimeinen päivitys 2022
 - Pelastuslaitoksen riskianalyysi
- **Itä-Suomen ÖT neuvottelukunta**
 - Valtakunnallinen ja alueellinen yhteistoiminta ja koordinaatio
 - Viranomaisyhteistoiminta
 - Ympäristöministeriö, Syke, Trafi, kunnat, pelastuslaitokset
 - Yhtenäiset säännöt vapaaehtoisten tahojen hyödyntämisessä
 - Koulutus- ja kehittämistarpeiden tunnistaminen
- **Saimaan syväväylän öljyntorjuntasuunnitelma /ELY-keskus**
- **Pohjavesialueet ja vedenottamot pel-joke karttajärjestelmissä**
- **Yhteistyökumppanit (Ekokem, ELY, Jätekuikko, ympäristöasioiden konsulttiyritykset)**
 - pilaantuneiden maiden käsittely- ja varastointipaikat, tiiviit vaihtolavat, siirrettävät katalyyttiset polttolaitteistot ja suodatuslaitteistot)

Turvallinen Pohjois-Savo

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

RAPORTTEJA 39 | 2015

Saimaan syväväylän alueen alusöljy- ja aluekemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelma

VESA TOIVOLA

1) Maa-alueen öljyvahingot

- liikenneonnettomuudet / säiliöautot, muut kulkupelit, siirreltävät polttoainesäiliöt (metsäkone- ja maansiirtoyritykset)
- farmarisäiliöt maataloilla
- huoltoasemat ja niiden maanalaisten säilöiden täyttäminen
 - maaperän ennaltasuojaukset, öljynerotuskaivot
- kiinteistöjen öljylämmitysjärjestelmät ja –säiliöt, varavoiman säiliöt
- energialaitosten öljysäiliöt
- raideliikenteen öljyvahingot, ratapihat

Maaperän rakenne:

- moreeni, hiekkakerrostuma, harjut
- savi- ja silttikerrostuma
- pohjavesialueet

Haitta-aineen leviäminen riippuu sekä haitta-aineesta ja sen ominaisuuksista (vesiliukoisuus, viskositeetti, öljyn/bensiinin lisäaineet), päästön määrästä ja maaperän laadusta sekä vuodenaikasta

- Suomen ympäristökeskus / asiantuntijat, kartta-aineistot, Boris –ohjelmisto, tilannekeskukset
- Pelastuslaitos: ensitoimenpiteet, leviämisen estäminen, tilanteen vakinnuttaminen ja tilannekuvan luominen
- ensitoimenpiteiden johtovastuu, johtovastuun siirto jälkitorjunnasta vastaaville tahoille

2) Vesialueen öljyvahingot

- matkustaja-alukset ja rahtilaivat
 - kevyt polttoöljy omia koneita ja liikkumista varten, raskaan käyttö kielletty
 - kv-rahtilaluksissa saattaa olla eri tankeissa myös raskasta polttoöljyä merialuetta varten
- huviveneet: kevyt polttoöljy ja bensiini
- öljytankkerit: vaaditaan kaksoisrunko >> käytännössä loppunut kokonaan
 - öljysatamat Kuopiossa ja Varkaudessa käytännössä kumipyörien varassa
- valuma-alueet, tulvat ja virtaukset (riksikohteiden kartoituksia / Syke)
 - mihin öljy kannattaisi ohjata tai pysäyttää?
 - virtausnopeus ja -syvyys, uoman leveys: riskikohteiden kartoittaminen
 - tuuli (pintavirtaukset): 7 m/s (kohtalainen tuuli) 250-1000 m/h, 6-24 km/vrk
 - tarkoituksenmukainen puomikalusto
 - keruulaitteistot ja henkilöresurssit: pelastuslaitos, VFF ja muut vapaaehtoisjärjestöt
 - harjoittelu

Hinaaja Arppe irrottamassa Ladoga 18 alusta karilta. Kuva Jouni Hämäläinen

3) Ilma-alukset

- lento-onnettomuudet ja -vaaratilanteet
- suoja-alueet lentoasemien ympärillä
- vaahdon käyttö lentokentällä syttymisen estämiseen
- harjoittelu ja suuronnettomuussuunnitelmat

POHJOIS-SAVON
PELASTUSLAITOS

Pohjois-Savon öljyntorjuntakalustoa Öljyntorjunta-alukset, veneet ja lautat

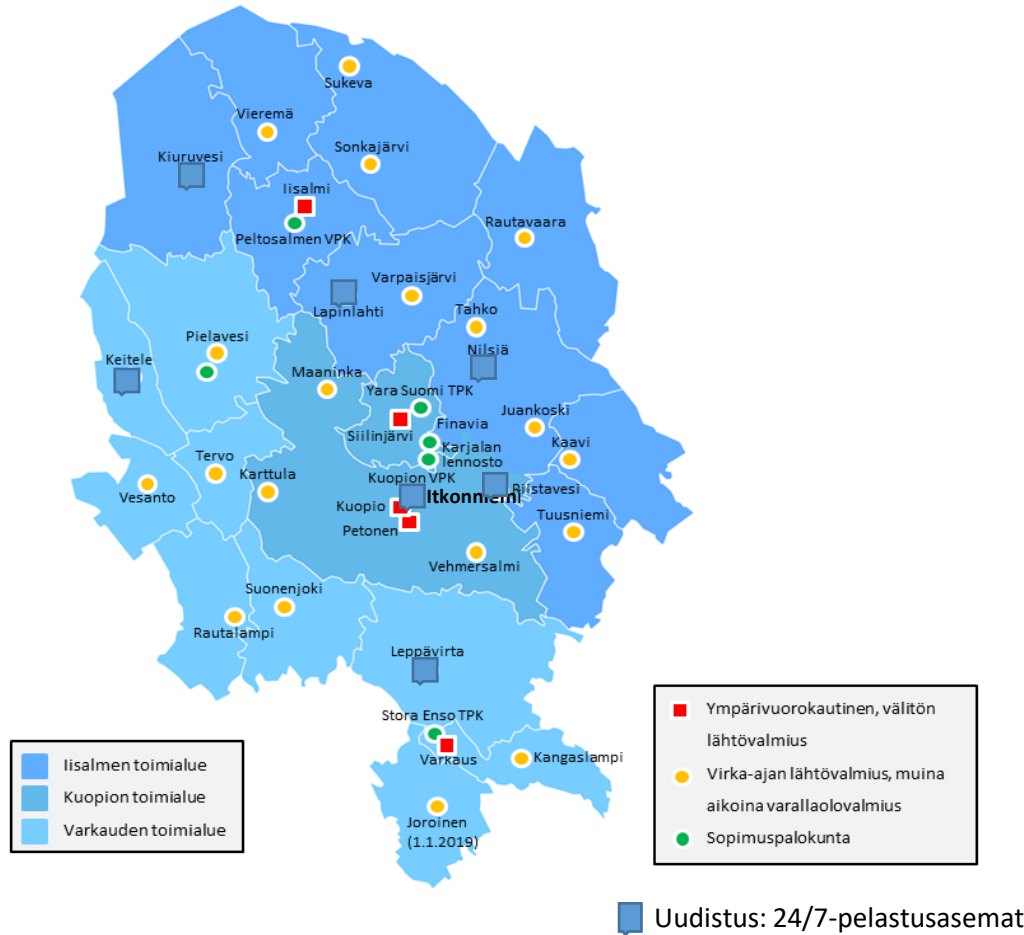
- Yhteensä 44 venettä, joissa 40:ssa ÖSR tuki > 50%
- 2 ÖT-lauttaa (Varkaus ja Kuopio), ÖSR tuki 100%
- 2 F-luokan venettä (m/s Antman, m/s Albert Krank)
 - 17m konetehto 2x550hv, vm 1990
- 1 E-luokan vene (Leppävirta uisko, 11,8 m, 2x260 hv), vm 1985
- 14 C-luokan venettä (< 10 m)
 - hytillisiä, keularamppi
 - ei vaadi kuljettaja- ja koneenhoitajakirjaa
 - hyvä kuormankantokyky
 - mahdollistaa nykyaikaiset harjakonejärjestelmät

Erikokoista puomikalustoa n 6000 m sijoitettuna riskikohteisiin syväväylän paloasemille (veneet, peräkärret) ja keskusasemille (kontit, ÖT-varastot).

- Akonniemessä omaa puomikalustoa sataman ympärillä.
- Rahtialuksilla omatoiminen varautumisvelvoite aluksen ympäripuomittamiseen

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen palveluverkko 2022

- ✓ Toiminta-alueena Pohjois-Savon maakunta, 19 kuntaa, 250 000 asukasta
- ✓ 32 pelastusasemaa ja sopimuspalokunnilla 7 asemaa
- ✓ 330 päätoimista työntekijää (+65 pelastajaa)
- ✓ 450 sivutoimista pelastustyöntekijää
- ✓ n. 110 sopimuspalokuntalaista
- ✓ 147 pelastusajoneuvoa
- ✓ 44 alusta ja venettä
- ✓ 99.424 valvontakohtetta (palotarkastus)
- ✓ n. 37.000 hlöä/v. turvallisuusviestintä/-koulutustavoite
- ✓ n. 5.000 pelastustoiminnan tehtävää vuodessa
- ✓ n. 27.000 ensivaste- ja ensihoitotehtävää vuodessa

Keskuskuntien rooli

- Kontti- ja erikoiskalusto
- ÖT-alukset ja lautat, puomikalusto, harjakeräyslaitteet, öljyjätteen keruusäkit
- Keskusvarastot

Keskisuurat ja keskeisten vesiliikennereittien kunnat

- Raskaat ÖT –peräkäräyt: puomikalusto, maaöljyvahingot, imeytysaineet ja-matot
- C-luokan ÖT-alukset ja harjakeräyslaitteet

Kaikki paloasemat

- Perusvalmius maa- ja huviveneliikenteen öljyvahinkoihin: kertakäyttöpuomit, imeytysaineita ja-mattoja

Ympäristövahinkorahasto, 2023 ÖSR tuki loppuu

- Korvaa ÖSR ja ympäristövakuutuksen, voimaan 1.1.2025
- Rahastosta maksettaisiin korvaus vahingonkärsijöille kun vastuutaho maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa, ja voitaisiin korvata myös pelastustoimelle osa torjuntakaluston hankintakustannuksista

POHJOIS-SAVON
PELASTUSLAITOS

- Kysymyksiä,
- Kiitos!